herpy

PILGIFTSGRODOR

Peru Poison Frog

Ameerega petersi

Ameerega petersi är en liten, dagaktiv pilgiftsgroda på 24-30 mm från regnskogen vid Andernas fot i östra Peru och västra Brasilien. Ryggen är brun med ett ljust, snett sidostreck. Arten hålls sällan, och det finns bara lite kunskap om skötseln.

Familj: Dendrobatidae Tidigare namn: *Epipedobates petersi; Dendrobates petersi*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**2-3 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fångenskap	**Inget** Uppfödda djur. Viltfångade djur kan behålla giftet länge
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Temperatur, natt	**21-25 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 1-2 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodynglen bärs till vatten**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per läggning	**4-16**
Kläckning	**10-22 dagar**
Larvtid	**70-90 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter och färdigfoder**
Yngelvård	**Vaktar äggen och bär grodynglen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ameerega petersi är en liten pilgiftsgroda på 24-30 mm från nos till kloak; honorna blir något större än hanarna. Ryggen är brun, och ett blekt, gulaktigt streck, ofta med en grönaktig ton, löper snett längs sidan ända fram till ögat. Ett vitt eller gulaktigt läppstreck går ända fram till nosspetsen. De genomgående strecken skiljer arten från *Ameerega macero*, där båda strecken är förkortade och ryggen är röd.

Arten beskrevs 1976 av Philip Silverstone som *Phyllobates petersi* och uppkallades efter herpetologen James Arthur Peters. Sedan har den stått i *Dendrobates* och *Epipedobates*. Den ursprungliga typserien visade sig innehålla en annan art, *Ameerega simulans*, från sydöstra Peru. Formen som tidigare kallades *Ameerega smaragdina* räknas sedan 2019 till *A. petersi*. Hanens läte är ovanligt varierat: rader av enkla, dubbla eller tredubbla toner.

Huden innehåller i naturen alkaloider, bland annat histrionicotoxiner och dekahydrokinoliner, som grodan tar upp från födan. Djur som är uppfödda på vanliga foderdjur saknar giftet. Tvätta ändå händerna före och efter arbete i terrariet.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

Utbredning och livsmiljö

Ameerega petersi finns i östra Peru i flodsystemen runt Ucayali och Huallaga, bland annat i regionerna Huánuco, Pasco och Ucayali, och i västra Brasilien i delstaten Acre. Typlokalen är byn Santa Isabel vid Río Nevati i Pachitea-systemet i Pasco, omkring 460 m över havet. Arten är känd från flera skyddade områden, bland andra Yanachaga-Chemillén och Cordillera Azul i Peru och Serra do Divisor i Brasilien.

IUCN bedömer arten som inte hotad, även om avverkning av skog för jordbruk tar bort livsmiljö lokalt.

> **Naturlig utbredning:** Peru och Brasilien.

LIVSMILJÖ

Ameerega petersi lever i primär regnskog i låglandet och vid foten av bergen, från omkring 250 till 800 m över havet. Grodan håller till i lövlagret på skogsbotten, där luften är fuktig och skuggig, och den finns inte i påverkad skog. Klimatet är varmt och fuktigt med regn större delen av året; temperaturen varierar bara lite över året, och nätterna är några grader svalare än dagarna.

Honan lägger äggen i lövet, och när de har kläckts bär de vuxna grodynglen på ryggen till små vattendrag där de utvecklas.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Ameerega petersi*, men arten hålls i små antal, och grundsiffrorna för terrariet är kända. Den sköts som andra små *Ameerega*-arter från regnskogens lövlager. *Ameerega cainarachi* är nära besläktad, och *Ranitomeya imitator* och *Ranitomeya fantastica* lever i samma del av Peru och ställer liknande krav på fukt och inredning.

Ett terrarium på minst 45 × 45 × 45 cm (längd × bredd × höjd) passar för ett par. Hanen behöver plats för ett revir, och grodorna klättrar gärna lite på rötter och grenar. Större är bättre, särskilt om djuren ska leka. Ett regnsystem och en dimmaskin gör det lättare att hålla klimatet. Glas håller fukten, men locket eller fronten ska ha nätytor så att luften inte blir stillastående.

Botten byggs bioaktiv: ett dräneringslager av lecakulor eller grus underst, ett nät som skiljelager och ovanpå en fuktig blandning av kokosfiber, orkidébark och sphagnum. Lägg ett tjockt lövlager överst; det är grodans naturliga livsmiljö, håller kvar fukten och ger skydd. Hoppstjärtar och gråsuggor äter avfall och är samtidigt extra föda. Inred med bromelior, ormbunkar, mossa, korkbark och rötter, så att det finns många gömställen och brutna siktlinjer. Det minskar bråk mellan djuren.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten

TEMPERATUR

Dagtemperaturen är 25-28 °C, och på natten sänks den 3-4 grader till 21-25 °C. Variationen över året är bara 1-2 grader.

Grodor är känsliga för värme: varaktiga temperaturer över 28 °C är farliga, och en jämn temperatur är viktigare än det exakta talet. Placera terrariet utan direkt sol, använd en termostat om rummet är för kallt, och flytta det till ett svalare rum om det inte kan hållas under 28 °C på sommaren. Mät temperaturen med en digital termometer nere i terrariet. Vinterdvala är inte nödvändig.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska ligga på 70-100 %: nära 100 % morgon och kväll, gärna med dimma, och omkring 70-80 % mitt på dagen. Spraya med osmos- eller regnvatten morgon och kväll, eller använd ett dimm- eller regnsystem på timer. En sista sprayning på kvällen får gömda foderdjur att röra sig.

Håll luften i rörelse med god ventilation, så att det inte uppstår mögel. Blir det för torrt drar sig grodorna in i gömställen, och huden torkar ut. Det kan vara farligt på några dagar, så höj fukten omedelbart.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

En låg vattenskål med 1-2 cm vatten räcker. Skålen ska vara så låg att en unge kan ta sig upp ur den, och ha stenar eller mossa i kanten. Byt vattnet ofta, och rengör skålen med varmt vatten utan tvål.

Använd osmosvatten, regnvatten eller avklorerat kranvatten. Groddjur tar upp vatten och ämnen genom huden, så undvik tvål, rengöringsmedel och klor i terrariet. Undvik vattenfall med pump, som kan sluta fungera och förorena vattnet.

LJUS OCH UVB

Ge ett LED-ljus med ett spektrum anpassat för växter i 10-12 timmar om dagen. UVB är inte nödvändigt för pilgiftsgrodor; ett svagt UVB-ljus (Ferguson-zon 1) är valfritt.

Ge grodorna skugga och gömställen, så att de kan dra sig undan ljuset. Välj ljus som inte värmer terrariet nämnvärt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Kosten består av små levande leddjur från lövlagret. I terrariet används vinglösa bananflugor (*Drosophila melanogaster* och *D. hydei*), hoppstjärtar, små gråsuggor, mikrosyrsor, siktat ängsplankton och de minsta vaxmalslarverna. Hoppstjärtar och gråsuggor i terrariet ger grodorna ständigt något att jaga.

Ungar utfodras varje dag, vuxna tre till fyra gånger i veckan med så många flugor som de äter på kort tid. Damma fodret med kalk vid varje måltid och med ett multivitaminpreparat en till två gånger i veckan.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Hanarna i släktet kallar och försvarar små revir. Det är inte beskrivet hur *Ameerega petersi* beter sig i grupper, så ett par är den säkraste hållningsformen. Ungar kan hållas tillsammans tills de blir könsmogna; därefter kan det uppstå konflikter, särskilt mellan två hanar.

Pilgiftsgrodor bör så långt möjligt inte hanteras: huden är tunn och känslig, och stress försvagar dem. Flytta djuren vid rengöring med en fuktad, ren behållare, och tvätta händerna före och efter. Blanda aldrig arter eller former, eftersom det kan sprida sjukdomar och ge stress.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Honan är som regel störst och fylligast (upp till 30 mm mot högst 27 mm hos hanen), och hanen känns igen på sitt läte. Könet kan först avgöras när djuren närmar sig könsmognad, och åldern vid könsmognad är inte dokumenterad. Håll fyra till fem ungar, så att det med stor sannolikhet finns ett par bland dem.

PARNING

Parningen är inte beskriven för *Ameerega petersi*. I naturen följer yngeltiden regnet, och hanen kallar från sitt revir och lockar in honan. I terrariet kan en kort period med mindre sprayning, där fukten sjunker till omkring 70 %, följd av kraftig sprayning sätta igång äggläggningen.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Honan lägger äggen på marken i lövlagret, under blad och i små gömslen; en filmburk eller en petriskål under ett halvt kokosnötsskal kan användas som äggläggningsplats. Hon lägger 4-16 ägg per läggning. Den siffran och utvecklingstiderna under inkubationen är lånade från den något mindre *Ameerega bilinguis*.

Äggen vaktas, och när de har kläckts bär ett vuxet djur grodynglen på ryggen till vatten. I terrariet flyttas grodynglen till små behållare med osmos- eller regnvatten vid 24-26 °C, helst ett grodyngel per behållare. De matas med alger, växtfoder och färdigfoder för grodyngel.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

Äggen kläcks efter 10-22 dagar, och grodynglen når metamorfosen efter 70-90 dagar. När frambenen kommer fram, håll vattnet grunt, och det ska finnas lätt tillgång till land och fuktiga gömslen så att de små grodorna inte drunknar. När svansen har dragits in flyttas de unga grodorna till ett fuktigt terrarium utan djupt vatten.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungarna utfodras med de minsta foderdjuren, till exempel bananflugor av arten *Drosophila melanogaster* och hoppstjärtar, och senare *D. hydei*. Utfodra dem dagligen, och damma med kalk och vitaminer. Håll dem fuktigt, och ge dem gott om löv och små gömställen. Ungar kan hållas tillsammans så länge det finns plats och foder nog; när de närmar sig könsmognad bör de delas upp i par.

Hälsa och vanliga misstag

Skötselfelen är desamma som hos andra pilgiftsgrodor:

- Uttorkning: för låg luftfuktighet ger passivitet och torr hud. Höj fukten och spraya omedelbart.
- Överhettning: varaktiga temperaturer över 28 °C är farliga. Flytta terrariet eller kyl ned det.
- Brister: för lite kalk, D3 eller vitaminer ger deformerade skelett och svaga djur. Använd tillskott vid varje måltid.
- Parasiter och svampar: tappar en groda vikt trots god aptit, eller finns det svullnader, rodnad eller sår på huden, ska den till en veterinär med kunskap om groddjur.
- Dålig hygien: rengör vattenskålen och ta bort mögel regelbundet, och håll nya djur i karantän innan de kommer in till de andra.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.